

LAPIN KANSA 24.5.2007

MIELIPIDE

Kolumni

Raimo O. Kojo

Köys' katkes, laulu kuultihin...

Inarilaisista Jäämereen virtailevan Peä... en sillalla, paljolti jo hakatun erämaa-Kessin kupeessa, mieleen tulvahtaa köysi.

Köysi on monipuolinen apuväline. Silillä uteliaat voivat mitata järvien syvyyksiä ja epätoivoiset vaikkapa oman painonsa.

Kapella sillalla, jossa etuajo-oikeus on erämaasta tulevalla, alkaa korvissa kaiku **Z. Topelin**ksen suruviisi "...sell' lymys' olet vuoriston, hylätty, halpa, arvoton..."

Köysi ja epätoivo... Melkein pä toivotomuuteen siinä sillalla onkin syytä. Ahne ihminen pitää arvotonta Inarijärveä nyt niin arvokkaana (tai päinvastoin), että aikoo sen kustannuksella urakoita itselleen rahaa mielin määrin.

■ ■ ■

Sillalta on joku pitkin Venäjän rajalle pari kilometriä. Siitä alkaa 176 neliokilometrin maapalsta, jonka **Josif Stalin** osti Suomelta 1947, asevelhintaan, 700 miljoonalla markalla. Tosin ruplat eivät liikkuneet, vaan toveri Josif hoopui vaatimuksestaan saada Saksalta Suomeen jäänyt sotakalusto.

Hyötyi vasalli-Suomi sittemmin muutenkin, sillä 1950-luvulla Imatran Voimaitampella ja Strömberg rakentelivat Paatsjokeen useita voimaloita.

Kauppoihin liittyi ankara ehto: Suomen toiseksi suurin järvi, villi ja vapaa Iso Inari, oli alistettava säännöstelyal- taaksi. Vedenkorkeus oli tietyksi vaihdeltut luonnostaankin, mutta nyt vaihtelu alkoi heilahdella luonnottomasti ihmisen mielen mukaan, kahden metrin rajoissa. Niinpä Hopiakivisaaret, Hämähäkki- saari, Tajankadottamasaari, Päänpöytä-

täjä, Papinkusemasaari, Tissisaaret ja muut Ison Inarin kolmetuhatta saarta ja luotoa näkyvät tai eivät näy – veli venäläisen vedentarve sen ratkaisee.

Vaihtelu on... järkyttävä. Ol:n sen ko- kenut, kun asuin neljä vuotta aivan Ina- rin rannassa.

■ ■ ■

Inarijärvi on, kuten maat ja vedet yleensäkin, hyödynnettävä, sillä pohjomen tarvitsee euroja. Näin huutaa nykyaika. Vaatimushuutoon yhtyy yhtenä miehenä Inarin kunnan johto.

Välillä tuntuu, että rajanaapurit, Ina- rin kuntaa ja Venäjän valtiota, johdetaan samoin menettelin. Yksi mies asiat päättää, tuketaan ryhmä uskollisiksi koulutettuja alaisia ja alamaisia.

Ajatus ei ole omani. Se on jo niin monen inarilaisen, että me atarkin kuntalaiset uskallamme jo liittyä tähän ajattelijoiden joukkoon.

Nykyaikainen luonnon hyödyntäminen on raakaa, lyhytnäköistä, oman edun turvaavaa luonnon riuistamista. Näin taisi sanalla jo **Reino Rinne**, edesmennyt Kuusamon koskisodan sankari.

Saamenmeren kimpussa ovat nyt sekä Inarin kunnan ivalolainen että Venäjän valtion moskvalainen johtoporras. Eivät kaiketi ihan käsi kädessä... tai mistä sen tietää.

Molemmat kun tekevät päätöksiä niin, etteivät ulkopuoliset millään tavoin pääse nitä etukäteen kopeleimaan, siis arvioimaan.

Inarin kunnanjohto aikoo vyöryttää Inarille turistimassoja ihalemaan aitoa erämaajärveä. Kremlin johtoporras puolestaan suunnittelee Paatsjoen voimatu- tannon tehostamista, mikä merkitsee

myös aidolle erämaajärvelle tehokkaampia säännöstelyrajoja.

■ ■ ■

Erämaajärvelle on tarkoitus rakentaa laaja lomakaupunki luksusmökkeineen ja palvelupaikkoineen. Mökkeistä ovat kiinnostuneet muun muassa Venäjän ökyrikastuneet piirit, ne samat joitten aittatutuja ja konepistoolien vartioituja datsoja esimerkiksi Karjalaan nousee kuin taumenta Inarista.

Salaiset kaupunkisuunnitelmat ovat tietävästi olleet jo kauan valmiina. Nyt ne ovat hetken ulkopuolisten, siis kun- talaisen, nähtävänä – koska inhottava laki niin vaatii.

Samapa tuo, tutkitaan niitä tai ei, sillä kunnanjohto on antanut ymmärtää, että asia on jo päätetty ensi syksynä kokoon- tuvaassa kunnanvaltuustossa. Vieläkö vai- tetään, ettei Lapissa osattaisi olla nopeita.

Myös keskustavetöinen ympäristömi- niesteriö on kuulemma talutusköydessä, hyväksymässä hankkeet. Miksei olisi, kun Inarilla on nyt Arkadianmaalla oma, kunnanjohtoa auliisti myötäilevä nuori- mies (kesk.).

Mutta rysään on uinut piru. Omasta järjestään kiinnostuneet kuntalaiset ovat perustaneet Pro Inarijärvi -liikkeen. Kunnan johtoporras ei asiaa tietenkään hyväksy.

Ymmärtämättömät alamaiset rohke- nevat olla eri mieltä, ja menokin muistut- taa luontoa puolustavassa vastahan- kaisuudessaan jopa Greenpeaceen touhu- ja – etteivät vain hankkisi tukeakin ete- lasta!

■ ■ ■

Siinä sillalla alkaa tuntua, että voisihan köydellä olla vielä muitakin käyttötapo- ja. Mitäpä jos Pro Inari käyttäisi eräät inarilaiset ja kuskaisi heidät Virtane- mestä itärajan toiselle puolelle.

Rajan takana saisivat johtomiehet – ei kai naista sentään joukossa ole? – selvi- tellä Paatsjokivarressa, mitä merkitsee se, kun venäläiset tietävästi vaativat jo- enniskaa syvennettäväksi ja aikovat ra- kentaa virtan varteen kanavan.

Asia tosin lienee Ivalon Kremlissä, mahtavassa tiilisessä kunnanlinnoituk- sessa, selvillä, mutta monta halastua sa- naa ei näistäkään hankkeista kuntalaisil- le ole kerrottu. Asiantuntijat arvelevat, että yleensä ydinvoimaa ja maakaasua rakastava naapuri tarvitsee rutkasti lisää myös Inarin vettä. Se taas tietää sitä, että Saamenmeren säännöstelyrajoja on en- tistään suurennettava.

■ ■ ■

Paatsjokea hallitsee Luoteis-Venäjän sähkötuotantoyhtiö TÖK-1. Siitä omis- taa aikamoisen sivun supisuomalainen Fortum. Iso Inari siis juoksuuttaa optioita myös Mikael Lihukselle ja kumpuaneille, TÖK-1-Fortum ei muuten ole enää

vuosiin maksanut, sopimuksista huoli- matta. Inarin kalaisluksia. Niinpä jär- ven kalakanta vähenee, ja sähköpönnöt rikastuvat lisää. Mitähän tämä entleee?

Jos puheet koko Ison Inarin myymise- tä itään pitävät paikkansa, niin kunnassa järjestetään kansanäänestys. Äänestäjät saavat tietenkin vain ne, jotka kannatta- vat kunnanjohtoon suunnitelmia.

Kirjoittaja on inarilainen